

Verslag Informatieavond Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (GHIJ)

Donderdag 29 juni 2017, Montfoort

Presentaties

Hoogheemraad Bert De Groot van het waterschap opent de avond en introduceert de nieuwe gezichten: Wendalin Kolkman die vanwege ziekteverlof tijdelijk Esther Kleinveld vervangt voor het omgevingsmanagement vanuit het waterschap. En Robby van der Vorst als projectmanager van Van den Biggelaar (VDB), de aannemer die de baggerwerkzaamheden gaat uitvoeren.

De heer De Groot benadrukt dat de werkzaamheden aan de GHIJ een looptijd van ruim 20 jaar hebben. Wel kan het baggeren binnen een jaar klaar zijn. Daarom worden de werkzaamheden aan oevers en kaden en de baggerwerkzaamheden gesplitst.

Mevrouw Kolkman neemt het woord over. Zij bedankt de aanwezigen voor de ongeveer 150 reacties die het waterschap heeft ontvangen naar aanleiding van de vijf informatieavonden in januari en februari 2017. De aanwezigen werden toen uitgenodigd om te komen met kansen en ideeën voor de verbetering van de GHIJ voor het algemeen belang. Circa 10% van de reacties heeft daadwerkelijk betrekking op het verbeteren van de GHIJ en die ideeën zijn door Tauw meegenomen in een Ambitiekaart en webviewer waaraan nog gewerkt wordt. Tijdens het plenaire gedeelte van de avond kunnen aanwezigen zich laten informeren over de concept Ambitiekaart en webviewer. De overige 90% heeft betrekking op individuele belangen, zoals over het onderhoud van oevers en het snoeien van overhangend hout. Bewoners hebben massaal aangegeven behoefte te hebben aan een ligplaats. Hiervoor is binnen het huidige ligplaatsenbeleid, dat is overgenomen van Rijkswaterstaat, weinig ruimte vanwege het waarborgen van de veiligheid op het vaarwater. In het kader van de herziening van het ligplaatsenbeleid (2018/2019) gaat het waterschap de mogelijkheden voor verruiming zorgvuldig bekijken. Inmiddels heeft het waterschap de circa 150 reacties grotendeels beantwoord. Vanavond kunnen de aanwezigen zich persoonlijk laten informeren over ligplaatsen, oevers, overhangend hout en keringen.

De heer Van der Vorst licht toe hoe Grond- en waterbouw Van den Biggelaar (VDB) de baggerwerkzaamheden aan gaat pakken. Insteek daarbij is het zorgen voor zo min mogelijk overlast voor de omgeving. Dat doet VDB door:

- Kort en krachtig aan te werken van 1 augustus 2017 tot 31 maart 2018. Dit is ambitieus, maar haalbaar door de werkwijze van VDB.
- Te werken met de winkel open. Tijdens het recreatie seizoen baggert VDB op het breedste deel van de GHIJ en kan beroeps- en recreatievaart doorgaan. De beunbakken zijn laag en varen (buiten spijtstijden) gekoppeld onder bruggen door. Hierdoor hoeven er maar vijf van de totaal 43 bruggen open.

- Zorgvuldig te baggeren met twee baggersets die in de lengterichting van de GHIJ voor de voet weg baggeren. Machinisten zijn opgeleid om asbest en olievervuiling (bijvoorbeeld omdat een olievat tussen het puin op de bodem van de GHIJ is geraakt) te herkennen, zodat VDB de juiste techniek in kan zetten om deze vervuiling te verwijderen (bijvoorbeeld met oliebooms).
- Vrijkomende materialen per schip het gebied uit te varen naar Gouda of Nieuwegein, waar de bagger gescheiden wordt van puin d.m.v. een zeefrooster.
- Zorgvuldig om te gaan met kwetsbare oevers en kaden. VDB stelt een hotspotlijst op van kritisch zwakke oevers en kaden en deze worden d.m.v. meetbouden gemonitord. VDB baggert vanaf het water en markeert de kritisch zwakke plekken met rood-witte linten, zodat de machinist van de duwboot hierop alert is i.v.m. de schroefbelasting. VDB gaat er niet vanuit dat er oevers en kaden instorten, maar heeft wel maatregelen achter de hand (stortstenen en damplanken waarmee direct een noodvoorziening wordt gerealiseerd).
- Oog te hebben voor bijzonderheden. VDB werkt samen met een ecooloog m.b.t. beschermde planten en dieren. De kabels en leidingen zijn allemaal in beeld gebracht en worden (met een sub bottom profiler, een soort grondradar) geverifieerd. De data wordt verwerkt in de GPS van de kraanmachine, zodat de machinist geen kabels en leidingen raakt. Bij Oudewater vindt nog onderzoek plaats naar Niet Gesprongen Explosieven. Dit onderzoek is voor aanvang van de baggerwerkzaamheden afgerond en VDB stemt zijn baggerwerkwijze af op de uitkomst daarvan.

Resultaat van de aanpak is minder hinderbeleving. Er is altijd hinder, maar door goede informatie vooraf hoopt VDB de beleving ervan te verminderen. Voor vragen over de baggeruitvoering kan gemaild worden naar baggerenghij@hdsr.nl. Bij dringende zaken kan omgevingsmanager Marjolein de Leeuw direct bereikt worden via telefoon / sms / whats app 06 - 55 35 86 40. Bovendien wordt er in elke gemeente een inloopavond voor bewoners georganiseerd aan de vooravond van de werkzaamheden in de betreffende gemeente. Doel daarvan is bewoners te informeren over wat zij kunnen merken van de werkzaamheden voor hun deur. De eerste avond is gepland op donderdag 20 juli tussen 19.30 en 21.30 uur in Grand Café Concordia in Haastrecht.

De heer Smorenburg van het waterschap legt verder uit waarom de baggerwerkzaamheden en werkzaamheden aan oevers en kaden gesplitst worden. Allereerst lopen de doorlooptijden sterk uiteen. De oevers worden in 20 tot 25 jaar aangepakt, terwijl de baggerwerkzaamheden een doorlooptijd van nog geen jaar hebben. Daarnaast is voor beide werkzaamheden ander materieel nodig. Uitvoerende partijen zouden elkaar in de weg zitten als ze gelijktijdig aan het werk zijn.

Ook gaat de heer Smorenburg in op het ligplaatsenbeleid. Het waterschap is vaarwegbeheerder van een aantal vaarwegen, dus niet alleen van de GHIJ. Op al deze vaarwegen ontwikkelt het waterschap ligplaatsenbeleid dat in 2018/2019 gereed moet zijn. Er is nu geen ligplaatsenbeleid, anders dan wat van Rijkswaterstaat is overgenomen voor de GHIJ. Tot de herziening van het ligplaatsenbeleid voor de GHIJ geldt het huidige beleid. Het nieuwe beleid biedt niet automatisch meer ligplaatsen. De GHIJ is op z'n breedst 22 meter. Voor de gewenste intensiteit van ligplaatsen is een vaarwegbreedte van 23 meter nodig. Daar voldoet de GHIJ niet aan. Bij de recreatievaart zou het waterschap het liefst nog meer ruimte zien, omdat recreatieschippers minder bekwaam zijn met manoeuvreren dan beroepsvaarders. Wanneer het nieuwe ligplaatsenbeleid extra ligplaatsen voor de recreatievaart toestaat dan komen die bij

openbaar terrein. Er zijn bewoners die de wens uit hebben gesproken om een ligplaats te krijgen naast eigen terrein, zodat zij hun eigen boot daar aan kunnen leggen. Deze nieuwe ligplaatsen zijn binnen het huidige beleid meestal niet mogelijk, omdat op die locaties de veiligheid op de vaarweg in het geding komt. Op locaties waar de veiligheid het wel toeliet, zijn de ligplaatsen al vergund. Het bestuur van het waterschap kan in uitzonderlijke gevallen van het geldende ligplaatsenbeleid afwijken als daar belangrijke redenen voor zijn.

Het waterschap heeft de onderhoudsplicht voor de oevers die Rijkswaterstaat ook in onderhoud had. Daarnaast is het waterschap verantwoordelijk voor de oevers met een keringstaak. De overkant van de jaagpaden blijft de verantwoordelijkheid van de particuliere eigenaar.

Overhangend hout is per definitie de verantwoordelijkheid van de aanliggende eigenaar. Dit staat in de Keur, maar die geldt nog niet voor de GHJ. De Keur is een verordening van het waterschap met regels en verplichtingen waar iedereen zich aan moet houden. Vanwege de overdracht van het beheer van de GHJ van Rijkswaterstaat naar het waterschap in de periode 2013-2017 zijn er geen beleidsregels over de GHJ opgenomen in de huidige Keur van 2010. In de nieuwe Keur (naar verwachting in 2018) zal dat wel het geval zijn. Eenmalig vaart het waterschap dit jaar de GHJ af om (tot bepaalde hoogte en kosten) overhangend hout te snoeien dat een belemmering vormt voor de baggerwerkzaamheden.

De heer De Groot sluit het plenaire gedeelte af.

Tijdens de avond zijn diverse vragen gesteld. De vragen en de antwoorden daarop, vindt u hieronder.

Vraag en antwoord

Vragen	Antwoorden	Beantwoord door
Wat moet ik me voorstellen bij een kritische locatie als het om baggeren gaat?	Dit is een oever of kade waarvan de staat slecht is. Toelichting op een slechte oever of kade kunnen we u geven in het tweede gedeelte van de avond, bij de informatietafel oevers en kaden.	VDB
U maakt bij het baggeren een knip ten westen van Montfoort. Gaat u dan van Gouda naar Montfoort en van Nieuwegein naar	Onze werkwijze bestaat uit twee baggersets die naar elkaar toewerken. We beginnen in augustus 2017 in het westelijke deel en baggeren het gebied tussen Oudewater en Gouda. Dit is het breedste gedeelte van de GHJ, zodat we zonder stremming voor de scheepvaart kunnen werken. Na het recreatieseizoen baggeren we tussen Oudewater	VDB

Vragen	Antwoorden	Beantwoord door
Montfoort. M.a.w. komt het zwaartepunt bij Montfoort te liggen?	en Montfoort (vanuit Montfoort richting Oudewater en van Oudewater richting Montfoort). Dit duurt tot aan de Kerst. Daarna werken we (op dezelfde wijze) in het oostelijke deel van Montfoort tot de Doorslag. We zijn dan voor de aanvang van het nieuwe recreatievaarseizoen klaar (1 april 2017).	
Is het niet beter om het recreatie seizoen helemaal te ontzien en later te beginnen met baggeren, bijvoorbeeld van 1 september tot eind april? In mijn beleving is het vaarseizoen in augustus nog volop aan de gang. Tijdens de Najaarsmarkt in Montfoort (zaterdag 19 augustus, red.) ligt de GHIJ vol met bootjes en is er veel drukte op de kant.	Het klopt dat het recreatie seizoen in augustus nog loopt, maar we willen ook graag voor aanvang van het nieuwe vaarseizoen klaar zijn. We starten daarom met de werkzaamheden op het breedste gedeelte van de GHIJ. We nemen daar maar een halve vaarweg in beslag, zodat er een vaarstrook vrij blijft. Hiermee voorkomen we stremming van het vaarverkeer tijdens het laatste deel van het vaarseizoen.	VDB
Hoeveel bagger komt er uit de GHIJ?	Er komt in totaal 260.000 m ³ bagger (en puin) vrij.	VDB
Dit voorjaar was de GHIJ heel erg helder, anders dan voorgaande jaren. Hoe kan dit?	Dit komt doordat er in de winter maanden weinig scheepvaartbewegingen zijn. Het slib slaat hierdoor neer op de bodem en het water is daardoor heel helder. Waarom het dit voorjaar nog helderder is dan overige jaren, durf ik niet te zeggen.	VDB
Het kan wel 20 jaren duren, voordat de oevers versterkt worden. Jullie gaan nu de GHIJ verdiepen. Hoe houden jullie de komende 20 jaar in de gaten dat hierdoor geen oevers onderuit gaan?	We halen tot 2 meter van de oever geen bagger weg. Dat blijft daar zitten en vervult een damfunctie.	VDB
Wordt het aantal vaarbewegingen gerekend over de hele GHIJ of per segment? In	Het aantal vaarbewegingen is vastgesteld aan de hand van tellingen (10.000 per jaar). Dit wordt gemeten bij een (binnenkomst)punt bij Gouda.	WATERSCHAP

Vragen	Antwoorden	Beantwoord door
Montfoort zien we maar 1x per 3 maanden echt een groot schip.		
Zijn de onderhoudsplichtige oevers van Rijkswaterstaat op de kadastrale kaart ingekleurd?	Het gaat bij het onderhoud van oevers niet om kadastrale gegevens. In grote lijnen: de kant van het jaagpad is verantwoordelijkheid van het waterschap, de oevers (binnen gemeentegrenzen) zijn in het algemeen de verantwoordelijkheid van de gemeente. Bij particuliere oevers ligt de onderhoudsplicht bij de particuliere eigenaar.	WATERSCHAP
Wat is een verheelde waterkering?	Als het water/een oever doorloopt naar een (particuliere) tuin, noemen we dit verheeld land. Als de oever hier wat afkalft, is dit acceptabel voor het waterschap. De particuliere eigenaar is zelf verantwoordelijk voor deze oever. NB: De controle van de vaarweg ligt bij het waterschap, de particuliere eigenaar moet zelf de oever controleren.	WATERSCHAP
Wat gebeurt er als particuliere eigenaren niets aan hun oever doen en we daardoor onder water komen te staan?	Wanneer een dergelijke oever van belang is voor de kering, dan is het waterschap daar verantwoordelijk voor. De keringen worden gecontroleerd door het Waterschap en als de keringsfunctie in gevaar komt zal het waterschap deze ook onderhouden. In geval van particuliere tuinen, waar geen sprake is van een kering, is de particulier onderhoudsplichtig voor zijn oever. Wanneer u een oever of situatie niet vertrouwt, kunt u ons bellen. Wij komen dan kijken en lossen eventuele problemen op.	WATERSCHAP
Moeten de inwoners van Dde Stichtse Rijnlanden de rekening betalen voor nalatige snoeiwerkzaamheden van een particuliere eigenaar? M.a.w. als iemand zijn rotzooi niet onderhoudt, moeten wij daarvoor betalen.	Tot zover het waterschap dit redelijk acht, worden de(snoei)werkzaamheden van overhangend hout die de vaarveiligheid in gevaar brengen of die een belemmering vormen voor baggerwerkzaamheden door het waterschap betaald. Dit is een eenmalige actie tot het moment dat de nieuwe Keur van kracht is (waarschijnlijk in 2018). Daarna ligt de verplichting bij de particuliere eigenaar.	WATERSCHAP
Hoe zit het met eigenaar en eigendomssituatie van het jaagpad? Het jaagpad is niet van RWS en niet van het waterschap.	Dit klopt, het waterschap is nog nergens eigenaar van het jaagpad. Sommige stukken zijn door RWS verkocht. Het waterschap krijgt wel een groot gedeelte van RWS	WATERSCHAP

Vragen	Antwoorden	Beantwoord door
	overgedragen. Dan zijn we kadastraal eigenaar. Wellicht zijn enkele stukken door RWS verkocht aan particulieren.	

-